1859. N°. 119.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 5 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 October.

Overeenkomstig onze mededeeling in dit blad van den 28sten Sept. jl. heeft op gisteren, den gedenkdag van Leydens ontzet, de feestelijke inwijding plaats gehad van het nieuwe gebouw voor de alhier gevestigde kweekschool voor zeevaart. De wijze, waarop zij geschied is, heeft evenzeer de verwachting overtroffen, als het nieuwe gebouw zelf van wege zijne bekoorlijke ligging, eenvoudige sierlijkheid en doelmatige inrigting de algemeene goedkeuring dermate heeft weggedragen, dat wij aan stadgenooten en vreemdelingen, die het nog niet bezigtigd hebben, zeer durven aanraden van de gelegenheid, die daartoe (zie beneden de advertentie) eerlang zal opengesteld worden, gebruik te maken.

De inwijding nam te twee ure een aanvang. De staatsraad-commissaris des konings van deze provincie, de burgemeester onzer gemeente, benevens andere burgerlijke en militaire autoriteiten en commissiën (Z. E. de minister van marine kon wegens dringende ambtsbezigheden eerst later aan de feestviering komen deelnemen,) begaven zich toen, vergezeld van de directie en afgevaardigden der subcommissiën uit andere steden van ons land, en gevolgd door een 150 donateurs en donatrices, uit het nieuwe gebouw, in plegtigen optogt naar het in de onmiddelijke nabijheid gelegen bolwerk. Hier werd, na eene korte inleidende toespraak van den voorzitter der commissie, op een gegeven signaal onder de muziek van het reg. rijdende artillerie en het hoera der equipage en kweekelingen, waarmede de genoodigden en een talrijke volksmenigte, die zich rondom op het Galgewater en de Wittepoortsbrug vergaderd had, instemde, de feestvlag geheschen. Zij werd begroet door den voorzitter, die vervolgens, na de gasten uitgenoodigd te hebben om in de ruime en fraai versierde leerzaal van het gebouw hunne plaatsen in te nemen, eene rede hield over de oprigting, het doel en de aanvankelijke resultaten der kweekschool, uit een philanthropisch en nationaal oogpunt beschouwd, alsmede over de vestiging der nieuwe lokaliteit.

Nadat deze toespraak met belangstelling was aangehoord, gaven de leerlingen, onder de leiding van een ander lid der commissie, eenige proeven van hunne aan de inrigting verkregen kennis in de theoretische en practische beginselen van het matrozen-vak, achtervolgd door oefeningen op de kanonneerboot en in de sloepen. En terwijl het gros der genoodigde gasten zich daarna verstrooide om nog eenige bijzonderheden, het gebouw en de inrigting der kweekschool betreffende, in nadere oogenschouw te nemen, vereenigden zich de autoriteiten en commissiën in de directiekamer om aldaar van wege het bestuur nog eenige inlichtingen en mededeelingen te ontvangen aangaande het beheer en de administratie der kweekschool. Daarna begaven zich de commissiën van het bestuur der kweekschool naar de woning van den burgemeester dezer gemeente, om deel te nemen aan een maaltijd, door Z. E. A. aangeboden als een blijk van zijne persoonlijke belangstelling in de gevierde plegtigheid. Door dit gastmaal, dat ook werd bijgewoond door den minister van marine, den commissaris des konings en vele andere aanzienlijke burgerlijke en militaire personen, werd deze feestdag waardig besloten. Ook ditmaal maakte de groote belangstelling, door de hh. studenten in den bloei der kweekschool betoond, een aangenamen indruk.

Wij eindigen met de beste wenschen voor de kweekschool, waar sedert den korten tijd van haar bestaan niet minder dan tweehonderd knapen, van wie velen anders voor de maatschappij zouden verloren geweest zijn, tot een nuttig echt vaderlandsch bedrijf zijn opgeleid, zoodat zij nu het voorregt hebben van, hoe jong ook, reeds in hun eigen onderhoud te kunnen voorzien. Moge zij bloeijen en nog vele goede vruchten dragen voor onze stad en de overige plaatsen des lands, waar subcommissiën van haar bestuur gevestigd zijn; maar zich dan ook verder in de belangstelling en krachtdadige ondersteuning van ons Nederlandsch publiek bij toeneming verheugen!

Blijkens eene hier achter geplaatste aankondiging heeft de heer Dercksen, die reeds meermalen zijne dichtgaven aan nationale belangen dienstbaar maakte, ook thans een dichtstuk vervaardigd, dat ten voordeele der kweekschool zal worden uitgegeven, en waarop wij de aandacht onzer lezers vestigen.

— Zondag morgen ll. hield de Christelijke afgescheidene gemeente alhier, die tot hiertoe in een zeer ongeschikt gebouw op de Oude Vest bijeenkwam, voor het eerst hare godsdienstoefening in haar nieuw kerkgebouw, tusschen de Middelstegracht en Hooigracht opgerigt, dat door netheid uitmunt en zeer doelmatig is ingerigt. De leeraar der gemeente, ds. J. H. Donner, sprak bij die gelegenheid voor eene talrijke schaar, waaronder ook eene commissie uit het gemeentebestuur, bestaande uit de hh. wethouders Stoffels en Olivier, eene rede uit, waarin hij, naar aanleiding van Handd. XXIV vs. 14, eene apologie hield der afgescheidene gereformeerde gemeente en het standpunt aanwees, dat door deze in de algemeene Christelijke kerk wordt ingenomen. De spreker meende op geene betere wijze dan door de behandeling van dit onderwerp, na een 20-jarig bestaan der gemeente, aan de behoeften van het oogenblik te kunnen voldoen.

— Met leedwezen deelen wij mede, dat de heer J. A. Susanna eergisteren in den vroegen morgen, na eene kortstondige ziekte, uit ons midden is weggenomen. Hij was en als administrateur bij 's rijks museum van natuurlijke historie en als lid der plaatselijke school-commissie en in andere betrekkingen met kunde, ijver en naauwgezetheid werkzaam, zoodat zijn gemis niet alleen door nabestaanden en vrienden, maar ook in andere kringen gevoeld zal worden. Ook in de letterkundige wereld is zijn naam niet onbekend: men dankt hem o. a. eene *Levensschets van Hendrik Boie*, (in der tijd conservator aan het museum van natuurlijke historie en in 1825 met eene wetenschappelijke zending naar Oost Indië vertrokken, doch van daar niet teruggekeerd) 1834, de uitgave van Bilderdijk's *Aanteekeningen op de Gedichten van Antonides*, 1836, en eene *Levensschets van Coenraad Jacob Temminck*, geschreven voor het laatst verschenen deel *Handelingen* van de maatschappij der Nederl. letterkunde, van welke hij sedert 1853 lid was.

— Wij kunnen niet nalaten met een enkel woord de opmerkzaamheid der muziekliefhebbers te vestigen op de concerten, die morgen en overmorgen op Zomerzorg zullen plaats hebben. Aldaar zal zich de beroemde Johannisberger Kapel, onder de leiding van den hier te lande zoo gunstig bekenden directeur Julius Langenbach, doen hooren. Dit gezelschap, uit 34 toonkunstenaars bestaande, heeft geruimen tijd in de hoofdstad vertoefd en aldaar grooten opgang gemaakt. De dagbladen hebben daarvan bij herhaling melding gemaakt. Vooral verwierf het orchest hoogen lof wegens de zuiverheid, waarmede de onderscheidene stukken van het uitgebreid repertoire werden ten gehoore gebragt, en ook zij, die met de uitvoering der solo's voor viool, klarinet enz. belast waren, maakten zich door eene uitstekende voordragt verdienstelijk. Ongetwijfeld zal men de gelegenheid, om een zoo zeldzaam aangeboden muziekaal genot te smaken, niet ongebruikt laten voorbijgaan.

— Uit de bij de vertegenwoordiging ingediende begrooting voor 1860 blijkt het, dat de regering bij haar voornemen blijft om het getal der hoogleeraren in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan onze hoogeschool met *één* te vermeerderen. Daaromtrent wordt als toelichting het volgende gezegd: Reeds bij de behandeling van het VIde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1856 werd van regeringswege voorgesteld, het hoogleeraarsambt in de vaderlandsche geschiedenis en Nederlandsche taal- en letterkunde aan de hoogeschool te Leyden te splitsen en voor eerstgemeld vak een afzonderlijk gewoon hoogleeraar te benoemen. Hoewel vele leden der tweede kamer zoodanige splitsing allezins goedkeurden, waren er toch ook die daartegen bedenkingen opperden, en ten slotte werd het voorstel, schoon met eene zeer geringe meerderheid, verworpen. De regering heeft gemeend, dit voorstel thans te mogen herhalen. Bij de gronden, destijds voor het aanstellen van een afzonderlijk leeraar voor de vaderlandsche geschiedenis aangevoerd, en die ook thans nog van alle kracht zijn, meent zij te mogen voegen, dat de ondervinding der sedert verloopen jaren de wenschelijkheid van splitsing meer en meer heeft doen gevoelen, en dat bij de steeds aanwakkerende zucht tot grondige beoefening zoowel onzer geschiedenis als onzer taal en letterkunde, de taak voor een docent, al mogen zijne talenten en werkzaamheid uitstekend zijn, te zwaar is geworden. Verligting van die taak wordt dan ook door den hoogleeraar de Vries, thans daarmede belast, dringend verlangd, en de regering, overtuigd van de billijkheid van dien wensch, heeft gemeend tevens in het belang van de grondige beoefening der beide genoemde vakken te handelen door daartoe hare zijds mede te werken.

Betreffende de benoeming van nog een adjutor voor de Oostersche letteren en een prosector bij de anatomie, wordt het volgende aangemerkt: De meerdere uitbreiding, welke de beoefening der Oostersche talen vooral in de laatste jaren heeft ondergaan, en het meer algemeen worden van den wensch om van de rijke hulpmiddelen, welke de Leydsche bibliotheek in dit opzigt aanbiedt, gebruik te maken, heeft de noodzakelijkheid doen gevoelen om den hoogleeraar Juynboll eenige meerdere hulp bij zijne omvangrijke werkzaamheden te verschaffen en hem alzoo een tweeden adjutor toe te voegen, wiens jaarwedde op *f* 800 is bepaald. Tevens is het billijk voorgekomen, den reeds aanwezigen adjutor eene verhooging van jaarwedde ten bedrage van *f* 400 toe te kennen. (Door de benoeming van den heer de Goeje, vroeger gemeld, is aan de bovenvermelde behoefte voldaan.)

Ook aan de beoefening der anatomie en physiologie is in den laatsten tijd eene uitbreiding gegeven, welke het voor één hoogleeraar in die beide vakken onmogelijk maakt, zonder de vereischte hulp, zich behoorlijk van zijne taak te kwijten. De hoogleeraar Halbertsma, met dit onderwijs belast,

werd dusverre bijgestaan door den prosector Boogaard en een kundig student in de medicijnen, die daarvoor geene geldelijke belooning genoot. Bij het overlijden van dezen is de noodzakelijkheid gebleken, hem te vervangen en zijnen opvolger eene jaarwedde toe te leggen, welke, met het oog op den omvang zijner werkzaamheden, op *f* 1,000 scheen te moeten worden bepaald. (Door de benoeming van den heer Koster is ook dezer dagen aan die behoefte voldaan).

Voor den aanbouw van, alsmede onderhoud en lasten, der gebouwen en onderhoud en aankoop van meubelen en instrumenten is voor 1860 *f* 76,290 uitgetrokken. Daarbij wordt aangemerkt: Van dit cijfer zou *f* 6,290 naar gewoonte dienen voor het onderhoud enz. der gebouwen en meubelen. Het overige, ten bedrage van *f* 70,000, is bestemd voor het nieuwe akademiegebouw en voor de sterrewacht. Eerstgemeld gebouw is in den loop van dit jaar voltooid en zou met den aanvang der lessen in September in gebruik worden gesteld, voor zooveel de afdeelingen scheikunde en natuurkunde betreft. Een gedeelte evenwel van het meubilair voor die afdeelingen en het geheele meubilair voor de afdeeling ontleedkunde moet ten laste komen van het jaar 1860; evenzeer het bedrag der kosten van het overbrengen der akademische verzameling van werktuigen voor den landbouw naar gemeld gebouw. De sterrewacht is insgelijks in den loop van 1859 tot stand gekomen en zal vermoedelijk in het voorjaar van 1860 kunnen worden betrokken. In dat jaar zijn te voldoen de kosten van den laatsten termijn der aannemingsom, ongeveer *f* 22,000 bedragende, die van den meridiaan-cirkel, geraamd op *f* 14,000, van het meubilair, van het aanleggen van eenen weg naar het gebouw enz. Deze onderscheidene uitgaven te zamen genomen worden geraamd ongeveer *f* 70,000 te zullen bedragen.

Bij het physiologische laboratorium van de Utrechtsche hoogeschool is een adsistent aangesteld op eene jaarwedde van *f* 800. Aan eene gelijke behoefte te Groningen zal mede voldaan worden. De kruidtuin te Utrecht zal, door aankoop van grond, eenige uitbreiding erlangen, waartoe eene uitgave van *f* 3,800 wordt voorgedragen. Ook bevinden zich een achttal der akademische gebouwen te Utrecht in eenen ongunstigen toestand, zoodat de post gewoonlijk daarvoor uitgetrokken, *f* 3,000, op *f* 7,800 is gebragt.

Bij de voordragt der jaarwedden enz. der ambtenaren bij 's rijks museum van natuurlijke historie alhier, in het vorige jaar, had de regering gezegd dat zij in overweging zou nemen of de betrekking van conservateur, door de benoeming van den heer Schlegel tot directeur opengevallen, zou moeten worden vervuld en of de jaarwedden der overige beambten eenige verhooging zouden behooren te ondergaan. Thans heeft, zegt de regering, die overweging plaats gehad en geleid tot het verhoogen der jaarwedden van de drie conservators en van den administrateur met *f* 200 ieder, zoodat zij thans *f* 1,600 genieten. Tevens is den heer Schlegel, wiens plaats als conservator niet is vervuld, doch die zijne vroegere werkzaamheden als zoodanig zooveel mogelijk zal blijven waarnemen, een adsistent toegevoegd, wien eene jaarwedde van *f* 600 is toegelegd. (In den loop dezes jaars is deze betrekking opgedragen aan den heer van Bemmelen).

Bij de voordragt der jaarwedden enz. der ambtenaren bij het kabinet van archaeologie wordt de benoeming voorgesteld van een amanuensis bij die inrigting. De regering heeft het billijk geoordeeld, den heer Hooiberg, die sedert vele jaren bij het kabinet werkzaam is en daaraaan zeer goede diensten heeft bewezen, aan de inrigting te verbinden met den titel van amanuensis, op eene jaarwedde van *f* 500.

— Het *Staatsblad* n°. 101 bevat het kon. besluit van 26 Sept., betrekkelijk de vierde algemeene 10-jarige volkstelling, die op 31 December aanst. zal plaats hebben. In 18 artikelen worden daaromtrent de noodige voorschriften gegeven.

— Blijkens de begrooting van het dep. van justitie voor 1860 bestaat bij de regering het voornemen, de crimineel veroordeelden, gedetineerd in de strafgevangenis te Woerden, over te brengen naar het huis van opsluiting en tuchtiging te Leeuwarden, hetwelk in het vervolg bestemd zal zijn tot criminele strafgevangenis voor mannelijke veroordeelden voor het geheele rijk, en uit dien hoofde met een vleugel vergroot wordt. De bedoelde overbrenging zal ten gevolge hebben, dat eenige ambtenaren der strafgevangenis te Woerden op pensioen zullen moeten worden gesteld, of dat aan eenigen wachtgeld zal behooren te worden verleend.

De regering wil ook jongens, die lust en aanleg hebben voor de zeedienst, uit het huis van verbetering en opvoeding te Alkmaar, gedurende eenige maanden vóór de expiratie van den tijd hunner opsluiting in eene kweekschool voor de zeevaart in den kost besteden, ten einde voor de zeedienst te worden opgeleid en vervolgens tot eene nuttige betrekking in de maatschappij te kunnen geraken.

— Door den gemeenteraad van Amsterdam is tot hoogleeraar in de genees- en kruidkunde aan het athenaeum illustre aldaar benoemd d^r^. C. A. J. A. Oudemans, thans lector in de kruidkunde aan de clinische school te Rotterdam.

— 's Lands stoomschip *Reinier Claeszen*, onder bevel van den luit.-ter-zee 1ste kl. jh^r^. van Raders, is den 1sten dezer van Hellevoetsluis naar Oost-Indië vertrokken.

— Op den 29sten Sept. is te Zaandam de algemeene vergadering gehouden van de Holl. maatschappij van landbouw, onder voorzitting van den heer m^r^. F. A. baron van Hall. Uit het verslag omtrent den toestand der maatschappij bleek het, dat er in het afgeloopen dienstjaar *f* 600 minder was ontvangen dan in het vorige jaar en dat de uitgaven de ontvangsten met *f* 400 hadden overtroffen. In het volgende jaar zal de algemeene vergadering te Gouda worden gehouden. Tot leden van het hoofdbestuur werden benoemd de hh. m^r^. H. C. baron Collot d'Escury, te 's Hage, pres.; jh^r^. m^r^. D. R. Gevers Deynoot, te Rotterdam, secretaris (herkozen) en H. A. Crommelin, te Haarlem, penningmeester (herkozen).

In vereeniging met de tentoonstelling had het houden dezer vergadering verschillende volksfeesten uitgelokt. Zaturdag ll. had er eene harddraverij plaats, waarbij de prijs, bestaande in een zilveren bouilloire, werd behaald door de zwart-langstaart-ruin *Nobel*, van den heer N. Wafelbakker te Amsterdam, bereden door A. Houtman; en de premie, een zilveren ananasvaas op zilveren voet met zilveren ranken, werd behaald door de schimmelbles *de Leeuw*, van den heer J. Bos, te Zevenhuizen, door hem zelven bereden.

— Te Utrecht is Vrijdag ll. op het onverwachts overleden de heer m^r^. P. Ras, voorzitter van het hoog militair geregtshof.

— Te Arnhem is een boerenknecht gevankelijk binnengebragt, die beschuldigd wordt de woning zijns meesters onder Apeldoorn in brand te hebben willen steken. Hij moet reeds tot bekentenis zijn gekomen.

's GRAVENHAGE, 4 October.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw den heer A. de Raadt, directeur der registratie en domeinen in de provincie Gelderland.

— Bij kon. besluit van 24 Sept. zijn benoemd: tot voorzitter van de algemeene commissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, ter vervanging van den heer m^r^. H. J. H. Modderman, overleden, de heer m^r^. F. F. Karseboom, advocaat-generaal bij den hoogen raad, thans ondervoorzitter van de commissie; tot ondervoorzitter van die commissie, het lid de heer jh^r^. m^r^. R. J. Schimmelpenninck, lid van de tweede kamer, en tot lid der commissie, de heer m^r^. L. Metman, advocaat te 's Gravenhage.

— Aan den heer m^r^. A. Uyttenhooven, referendaris voor het vak der in- en uitgaande regten bij het dep. van finantiën, is tevens opgedragen de waarneming van de functien van inspecteur van de Rijnvaart op Nederl. grondgebied en van inspecteur voor de Maasvaart, en tot hoofdcommies bij de algemeene rekenkamer is benoemd de heer W. J. Ockerse Rutten, thans commies bij dat collegie.

— Bij beschikking van den minister van marine is aan den matroos van de 1ste kl. H. P. Lanius de gouden medaille toegekend, ter zake van zijnen 50-jarigen diensttijd bij de Nederl. zeemagt.

— De *N. R. C.* zegt, dat zij door eene geachte hand in staat is gesteld te berigten dat H. M. de koningin, die zich te Stuttgart bevindt, in eenen eenigzins lijdenden toestand verkeert.

— Naar men verneemt is Z. K. H. de prins van Oranje uit Stuttgart naar het groothertogdom Luxemburg vertrokken, om tegenwoordig te zijn bij de opening der spoorwegen aldaar.

— Zondag avond ll. herdacht de wel-eerw. heer d^s^. Molenaar, in de Groote kerk alhier, de 50-jarige vervulling van zijne dienst bij de Ned. hervormde kerk, waarvan hij 27 jaren hier ter stede werkzaam was. Hij had daartoe tot tekst gekozen I Cor. XV vs. 10^a^. Bij gelegenheid van deze voor den hooggeachten predikant zoo gewigtige gebeurtenis heeft Z. M. de koning hem bevorderd tot kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw.

— De afdeelingen van de tweede kamer zullen zich thans het eerst bezighouden met het onderzoek van het wets-ontwerp betrekkelijk de vaststelling van het koloniaal batig slot over 1857. In het begin van de volgende week zal het onderzoek over de staatsbegrooting voor 1860 aanvangen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 2 October.

De *Morn. Herald* berigt, dat de gezanten van Rusland te Londen, Parijs, Weenen en Berlijn uitgenoodigd zijn om zich naar Warschau te begeven, ten einde hunnen keizer te ontmoeten, welke zich den 17^den^ dezer aldaar zal bevinden.

— De gouverneur van de Kaapkolonie, de heer Grey, nog onder het bestuur van lord Derby teruggeroepen, is dezer dagen hier te lande aangekomen, maar talrijk zijn ook de adressen die uit de kolonie bij de regering zijn ingezonden om het verkeerde van dien maatregel in het licht te stellen. Naar men verneemt zal de regering hem weder in zijne vroegere betrekking herstellen.

— Volgens een dagblad uit New-York zou de beroemde koorddanser Blondin, bij eenen togt over de Niagara op een gespannen koord, in den vloed gestort en verdronken zijn.

— Volgens berigt uit Australië is het stoomschip *Admilla* op 6 Aug. bij Cape Northumberland verongelukt, ten gevolge waarvan 87 personen zijn omgekomen en slechts 25 gered.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 October.

De Italiaansche zaken worden van dag tot dag ingewikkelder, en er doet zich geen lichtpunt op, om eene spoedige ontknooping te verwachten. Van het houden van een congres, waarvan men veel goeds verwacht, verneemt men niets. Het vertrouwen, dat de mogendheden het betreffende de hoofdpunten eens zouden worden, is op dit oogenblik, wat ook de *Patrie* daaromtrent verzekert, zeer geschokt.

— De terugkomst des keizers wordt tegen den 14^den^ dezer te gemoet gezien.

— Lord Cowley is naar Biarritz vertrokken, waarschijnlijk om met den keizer en graaf Walewski de Engelsch-Fransche expeditie naar China te bespreken.

— De heer Reille, adjudant des keizers, die naar Rusland is geweest om tegenwoordig te zijn bij de eeds-aflegging van den grootvorst-troonopvolger, is reeds terug en naar Biarritz vertrokken. Hij is belast met het overbrengen van een eigenhandig schrijven van den Czaar aan keizer Napoleon.

— De bisschop van Poitiers heeft, even als meer anderen zijner ambtgenooten, openbare gebeden voor den Paus uitgeschreven. In het daartoe strekkende mandement worden de tegenstanders van de Pauselijke regering niet gespaard, maar de zwaarste beschuldigingen tegen hen ingebragt. Ten slotte zegt de bisschop, dat de Romeinsche staatsinstellingen de altijd ge-

schokte en wankelende instellingen van den nieuweren tijd verre overtreffen. Het *Journ. des Déb.* zegt uit dien hoofde, dat men bij den Paus niet meer op hervormingen moet aandringen, maar dat men de vorsten van Europa moet aanraden hun bestuur naar dat van den kerkelijken staat in te rigten.

— Het *Journ. des Déb.* zegt vernomen te hebben, dat de tusschenkomst van Engeland er toe geleid heeft om Marokko te doen besluiten aan al de eischen van Spanje te voldoen. Hierdoor hoopt Engeland een oorlog voorkomen te hebben, die het ongaarne in deze streken zou zien uitbarsten; maar het genoemde dagblad spoort de Spaansche regering aan om de Marokkanen te beoorlogen, onverschillig of zij aan de eischen van Spanje voldoen of niet, ten einde die barbaarsche volkstammen voor goed tot hun pligt te brengen.

— Van de bij den boekhandelaar Michel Lévy uitgegeven gedichten: *La legende des siècles*, van Victor Hugo, zijn in de twee eerste dagen 3000 exemplaren verkocht.

ITALIE.

De Sardinische regering heeft aan die van Frankrijk, Engeland, Rusland en Pruissen een schrijven doen toekomen, waarin zij de handelingen der nationale vergaderingen van de Midden-Italiaansche staten verdedigt. Verder tracht zij daarin te betoogen, dat door de inlijving dier staten bij Sardinië het staatkundig evenwigt volstrekt niet verbroken wordt, en wijst zij op de gevaren, die de herstelling der vervallen verklaarde dynastiën onvermijdelijk zouden na zich slepen.

— Naar men verzekert heeft de Sardinische gezant bij den Paus zijne paspoorten ontvangen, als gevolg van koning Victor Emanuel's antwoord aan de deputatie uit de Romagna.

— In Toskane gaat men voort de vereeniging met Sardinië als eene uitgemaakte zaak te beschouwen. Op den 30sten September zijn het kruis van Savoye en de Italiaansche vlag op het voormalig groothertogelijke paleis geplant en met een salvo uit het geschut begroet. De ministers verschenen bij die gelegenheid op het balcon. De huizen waren met vlaggen versierd. Een zware onweersbui dreef echter de volksmenigte uiteen. Ook is er eene proclamatie van de voorloopige regering aangeplakt, waarin wordt aangekondigd, dat de regering voortaan zal uitgeoefend worden in naam van den gekozen vorst, koning Victor Emmanuel. Bij eene andere proclamatie wordt de invoering van het Sardinische muntstelsel, met de beeldtenis van den gekozen vorst, bevolen. De nationale vergadering van Bologna heeft in alles het voorbeeld van die van Toskane gevolgd, en in alle plaatsen van de Romagna is het kruis van Savoye en de Sardinische vlag door de bevolking met gejuich begroet.

— Het voorloopig bewind van Toskane heeft tot de oprigting van twee ruiter-standbeelden besloten; een voor koning Victor Emmanuel en een voor keizer Napoleon III.

— Garibaldi heeft eene inschrijving opengesteld van een millioen frs., tot aankoop van geweren voor de krijgsmagt in Midden-Italië.

— De bezetting van Ancona wordt versterkt, omdat de geest der bevolking aldaar niet gunstig is voor de handhaving der Pauselijke regering.

PRUISSEN.

BERLIJN, 2 October.

De gebroeders Schlagintweit, die, zoo als men weet, op last van den koning van Pruissen en der Britsch-Indische regering belangrijke ontdekkingsreizen in Indië en Opper-Azië hebben gedaan, houden zich onledig de vruchten van hunne wetenschappelijke onderzoekingen, en de door hen uit die afgelegen landen medegebragte voorwerpen te rangschikken, welke arbeid hen eenige jaren zal bezig houden. De ethnografische verzameling is reeds tentoongesteld; aan het ordenen der mineralogische, botanische en zoölogische verzamelingen wordt thans gewerkt.

— De beroemde d^{r}. Karl Ritter, hoogleeraar aan de Frederik-Willems-universiteit alhier, is overleden. Hij had den ouderdom van 80 jaren bereikt. Zijne begrafenis heeft met ongewonen luister plaats gehad.

— Het rooken van opium schijnt thans ook in Duitschland mode te zullen worden. Men hoort hierover reeds in verscheidene groote steden klagen.

— De vereeniging te Frankfort, die zich de herziening der bondsconstitutie enz. ten doel stelt, heeft eene vertrouwelijke uitnoodiging ontvangen om haren zetel te Coburg te vestigen.

— Naar men verneemt zal ook Denemarken eene expeditie naar Japan uitrusten. De duur dezer expeditie is berekend op 14 maanden.

TURKYE.

Meer en meer wordt er eenig licht verspreid over de onlangs te Konstantinopel ontdekte zamenzwering. Het doel der daarin betrokken personen wordt in de volgende punten te zamen gevat: 1°, afzetting van den Sultan en verheffing van zijnen broeder Abdul Aziz tot den troon; 2°. gevangenneming, veroordeeling en onthoofding der tegenwoordige ministers als schuldig aan verraad jegens God en het vaderland; 3°. afschaffing van alle nieuwerwetsche instellingen, welke onder den naam van *tanzimat* ingevoerd zijn, en wering van Europeanen uit alle openbare besturen; 4°. herstel der goddelijke wet van den Koran in al hare oorspronkelijke kracht en zuiverheid; 5°. bescherming voor de Christenen, en 6°. eerbied voor Europa. Van dit programma moet een afschrift zijn gevonden, waarin de zaamgezworenen ook nog als grieven opgeven, dat de wet van den profeet thans met voeten wordt vertreden, 's lands gelden verkwist, en het land geregeerd door hebzuchtige en gevoellooze ministers. Het rijk van Osman, zeggen zij, heeft zijnen roem en zijne kracht verloren, want onheilige instellingen, aan de ongeloovigen ontleend, hebben de plaats der gewijde wet van den Koran ingenomen. Hoewel de aanslag verijdeld is geworden, blijkt het echter daaruit, dat de toestand in het Oosten, in verband met het overlijden van den keizer van Marokko en van den bey van Tunis, zeer bedenkelijk is.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 6^{den} October 1859, 's namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure.

Onderwerpen:

1°. Adres van A. V. E. Ziedses Desplantes; waarbij deze het ontslag verzoekt als ambtenaar bij de plaatselijke belastingen.
2°. Adres van J. F. Spieringhs, om vergunning tot het leggen van eene stoep.
3°. Adres van H. J. Hertog, tot het doen maken van naar buiten openslaande deuren.
4°. Verzoeken om teruggave van plaatselijke directe belasting 1858 en afschrijving van die over 1859.
5°. Verordening tegen het zich op de straat in kennelijken staat van dronkenschap bevinden.
6°. Verordening betreffende den verkoop van brood.

De BURGEMEESTER, Hoofd van het Gemeentebestuur van Leyden, doet te weten, dat aan den Ontvanger der directe belastingen is ter hand gesteld een, op den 27sten der vorige maand invorderbaar verklaard, Kohier van het Patentregt, over het dienstjaar 1859 en 1860, eerste quartaal, en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 4 October 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK.

AKADEMIE-NIEUWS.

GRONINGEN, 30 September. Heden is aan onze hoogeschool, met een *colloquium doctum*, bevorderd tot med. doctor de heer R. E. Aikema, heelmeester, die ten vorigen jare een diploma te Giessen had verkregen.

ADVERTENTIEN.

Heden 24 September 1859 overleed te *Velp*, ten huize van hare Tante Mevrouw de Weduwe C. J. VAN ASSEN, mijne innig geliefde Dochter ELISABETH CLASINA; diep betreurd door allen die haar lief hadden, ontsliep zij in het vaste geloof in haren Heer en Zaligmaker.

E. VAN ASSEN.

Eenige kennisgeving.

Op den 30sten September 1859 overleed te *Utrecht* de Hoog Edel Gestrenge Heer M^{r}. PIETER RAS, *President van het Hoog Militair Geregtshof, Kommandeur der Orden van den Nederlandschen Leeuw en van de Eikenkroon*, diep betreurd door zijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen.

Uit aller naam,

G. H. G. RAS.

Heden overleed te *Kesteren* (Prov. Gelderland) mijne geliefde Tante, Mejufv. MARIA WILHELMINA DREIJER, in den ouderdom van bijna 77 jaren.

LEYDEN, 30 September 1859. C. M. BRONKHUYZE.

Eenige kennisgeving.

Heden den 2^{den} October 1859 overleed na eene ziekte van eenige dagen mijne geliefde Moeder HESTER MARIA PELTENBURG, Wed^{e}. J. VAN DER HORN, in den ouderdom van 79 jaren.

B. VAN DER HORN Jz.,
E. VAN DER HORN, geb. COUVÉE,
A. A. PELTENBURG.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed onze waarde Vader en Behuwd-Vader de Wel-Edel Gestr. Heer JOHANNES ANDREAS SUSANNA, *Administrateur bij 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie*, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

Een hersenkwaal, door bijkomende ongesteldheid snel ontwikkeld, maakte een einde aan zijn in vele opzigten nuttig en ons zoo dierbaar leven.

Uit aller naam.

LEIDEN, 2 October 1859. J. A. HERKLOTS.

Eenige partikuliere kennisgeving.

Heden overleed tot mijne groote droefheid in den ouderdom van 44 jaren, ANTONIA THIJSEN, Echtgenoote van

LEYDEN, 3 October 1859. D. SARES.

De Leden der Zangvereeniging van de *Maatschappij voor Toonkunst* te *Leiden*, worden bij deze uitgenoodigd tot het bijwonen der Voorbereidende Vergadering, op Zaturdag den 8sten October aanstaande, des avonds ten *zes* ure, in het Gebouw der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen.*

Voor het Lidmaatschap bedankende of verlangende op bovengenoemde Vergadering als Lid te worden voorgedragen, wordt men verzocht hiervan schriftelijk kennis te geven voor of op den 5^{den} October aanstaande aan den

Commissaris-Secretaris der Maatschappij voor Toonkunst,

LEIDEN, 1 October 1859. P. C. LEZWYN.

DIRECTEUREN van het *Kantoor van Administratie van Nationale Fondsen*, gevestigd te *Leyden*, berigten, dat van heden af zal worden gevaceerd tot **betaling der Coupons** hunner Administratie, verschenen 1 October 1859, van de Certificaten 4 pCt. *Nationale Schuld* en wel des Dingsdags van 12 tot 2 ure, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht en de overige werkdagen van 10 tot 12 ure, ten Kantoren van VAN DER SPRUYT & DE GRAAF en van HARTEVELT & ROSKES alhier.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. No. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags, Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo October 1859, van de 4 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & Wed. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & DE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
De Wed. H. F. TJEENCK, c. s.

Het nieuwe gebouw der Kweekschool voor Zeevaart zal met de geheele Inrigting voor onze geëerde Stadgenooten ter bezigtiging opengesteld worden van den 11den tot den 18den October (den Zaturdag en Zondag uitgezonderd) van 's namiddags 1—4 ure.

Entréekaartjes zijn te verkrijgen bij de Boekhandelaren NOOTHOVEN VAN GOOR en SCHREUDER en VAN BAAK, tegen betaling van 25 Cents, waarvan de opbrengst zal strekken tot den aanleg van eene kegelbaan en een gymnastictoestel tot uitspanning en oefening voor de Kweekelingen.

M. A. KLUIT,
Secretaris-Thesaurier der Comm.

De betrekking van **Geneesheer** bij het Zieken- en Begrafenis-fonds: *Hulp in lijden*, alhier, met ult. December aanstaande vacant komende, zoo worden HH. Doctoren, die genegen zijn genoemde betrekking te vervullen, uitgenoodigd zich vóór of op den 1sten November eerstkomende aan te melden bij den Ondergeteekende.

J. KORSSE,
LEIDEN, 4 October 1859. op de Mare, W. VI, No. 1162.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Ondergeteekende, bewust dat het valsche gerucht van zijn vertrek naar elders geenszins van zijne vrienden of voorstanders uitgaat, heeft dien ten gevolge de eer het beschaafde publiek andermaal zijne reeds gunstig ontluikende inrigting, die tot een klein aantal Leerlingen zal beperkt blijven, aan te bevelen.

Prospectus te bekomen bij den Boekhandelaar P. ENGELS.

C. A. HEINTZ, *Instituteur.*

WINTER-AARDAPPEL BERIGT.

De Ondergeteekende, aangekomen zijnde met **Friesche** en **Geldersche Winter-Aardappelen**, neemt de vrijheid zich beleefdelijk aan te bevelen tot het leveren van genoemd product. Hij hoopt het vertrouwen hem in vorige jaren geschonken, zoo binnen als buiten de stad, door puike qualiteit en goede behandeling zich weder waardig te maken.

D. ZANDVLIET,
Tuinder en Koopman nabij de Stoom-Olie Fabriek te *Leyderdorp*.

Bestellingen tot het bekomen van proeven of aanvragen om met hem te spreken, worden aangenomen bij de Wed. A. ZANDVLIET, in het Hofje op de Haarlemmerstraat bij de Havenbrug te *Leyden*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

(Om Contant Geld),

op Vrijdag den 14den October 1859, des morgens ten *elf* ure, op de Buitenplaats *Overdorp*, aan den Hoogen Rijndijk, nabij het Leyderdorpsche Hek, onder *Soeterwoude*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris A. J. RIJSHOUWER, van:

Een bruin Ruinpaard, vierdeels ... jaren oud, zonder gebreken, mak in het tuig, en bijzonder voor trekken geschikt. Een zeer goed onderhouden en zoo goed als nieuw Victoria-Rijtuig voor een en twee Paarden, ... alsmede fraaije Lantaarns, geschikt voor zes personen. Eene sterke goed onderhouden Koets-Coupé voor een en twee Paarden, met blaauw laken bekleed, behalve de glazen Ramen ... van koperen Horren, houten Blinden en Lantaarns ... met Hoofdstel en Bit, en ... Een dito volledig Tuig met ... meerder zal worden geveild.

Alles te bezigtigen des Woensdags en Donderdags vóór de verkooping van des morgens 10 tot des namiddags ten 3 ure.

OPENBARE VERPACHTING,

op het Raadhuis Binnen de Gemeente *Leyden*, op Donderdag den 6den October 1859, des middags te 12 ure, van:

Het invorderen van de belasting op het OPHALEN of OPENEN der BRUGGEN *alhier*, *voor den tijd van* 3 *jaren en* 2 *maanden*, *ingaande* 1 *November* 1859.

Waarvan de Voorwaarden liggen dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter lezing ter Stedelijke Secretarie, van des voormiddags *tien* tot des namiddags *twee* ure.

Het Kantoor van de Ondergeteekenden is **verplaatst** naar hunne Fabriek, gelegen aan de Vestwal.

D. A. SCHRETLEN & Co.

BEKWAME ZANDVORMERS,

tegen dagloon van *f* 1.50 à *f* 2.— naar bekwaamheden, worden gevraagd in de IJzergieterij van de Wed. A. STERKMAN EN ZOON, te *'s Gravenhage.*

Alom zijn voorhanden Bestellingslijsten op een DICHTSTUK, getiteld

HOLLANDS VLOOT.

EEN ZANG DES TIJDS.

DOOR

J. M. E. DERCKSEN.

Uitgegeven ten voordeele der Kweekschool voor Zeevaart te Leyden.

De prijs is *dertig* Cents per exemplaar; de uitgave zal geschieden in royaal 8o. door

DE BREUK & SMITS,
Nieuwsteeg naast de stads-bank-van-leening.

Bij den Boekhandelaar JAC. HAZENBERG Corn.zn., Kloksteeg tegenover het Kerkplein, is verschenen:

Mr. J. E. GOUDSMIT, Oratio de Studio Juris Romani etc., habita die XXV m. Martii anni MDCCCLIX . . . . prijs *f* 0.50.

Mr. R. T. H. P. L. A. VAN BONEVAL FAURE, Oratio de usu regulae Celsi: *scire leges non hoc est verba earum tenere sed, vim ac potestatem* in interpretandis legum imprimis civilium codicibus, habita die IV m. Junii anni MDCCCLIX . . . . prijs *f* 0.60.

R. W. N. SERVATIUS, Over het verhaal van geldboeten en geregtskosten in strafzaken . . . . prijs *f* 1.90.

Alsmede:

Het welgelijkend Portret van

Mr. C. J. VAN ASSEN,

in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Staatsraad in buitengewone dienst, Oud-Hoogleeraar aan de Leydsche Hoogeschool enz. enz.

Prijs op zwaar velin *f* 2.—.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 3 October.

Tarwe, goede en puike van *f* 8.80 tot *f* 9.30; mindere van *f* 7.50 tot *f* 8.75. Rogge: *f* 6.— à *f* 7.—. Gerst: Winter *f* 5.20 à *f* 5.70; dito Zomer *f* 4.40 à *f* 5.50.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.— tot *f* 10.90. Pruissische Rogge *f* 6.40 à *f* 6.70.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 3 October.

		Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$64\frac{5}{16}$	$64\frac{7}{16}$	$64\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	» 3 »	77	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{3}{16}$
Dito dito	» 4 »	$98\frac{1}{8}$	$98\frac{1}{4}$	—
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	$94\frac{3}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	$127\frac{1}{2}$	—	—
O. I. Leening	» 4 »	$97\frac{1}{2}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
BELGIE	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{2}$ »	$33\frac{15}{16}$	34	34
Dito Obligatiën	» 3 »	$45\frac{3}{16}$	$45\frac{1}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$43\frac{1}{8}$	$43\frac{3}{8}$	$43\frac{5}{16}$
Bewijzen Coupons		$4\frac{13}{16}$	$4\frac{7}{8}$	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	$44\frac{7}{8}$	$44\frac{15}{16}$	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	105	$105\frac{1}{8}$	105
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$102\frac{3}{8}$	$102\frac{1}{4}$	$102\frac{3}{8}$
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$86\frac{7}{8}$	87	—
Dito 1840	» 4 »	[illegible]	$83\frac{5}{8}$	$83\frac{1}{2}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	[illegible]	$83\frac{5}{8}$	$83\frac{3}{8}$
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	[illegible]	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 »	[illegible]	—	—
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	[illegible]	[illegible]	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ »	[illegible]	[illegible]	—
OOSTENRIJK, W. B bij Gelk	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	$52\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	» 5 »	[illegible]	$56\frac{7}{16}$	$56\frac{5}{16}$
Dito Nieuwe	» 5 »	$74\frac{3}{4}$	$74\frac{7}{8}$	$74\frac{7}{8}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	$29\frac{15}{16}$	30	$29\frac{15}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	106	$100\frac{1}{4}$	—
SARDINIE	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 3 »	$27\frac{1}{8}$	$27\frac{1}{4}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$ »	$16\frac{3}{16}$	$16\frac{5}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	$21\frac{3}{4}$	$22\frac{3}{16}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Gricken 4 $4\frac{1}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.